

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Romana Fialy, JUDr. Pavla Pavlíka, JUDr. Pavla Simona, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Žiškové, rozhodl o návrhu **Krajského soudu v Brně** na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **Nejvyšším správním soudem**, a dalších účastníků sporu vedeného u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 35 C 32/2012, o zřízení věcného břemene, ve věci žalobce: **Mgr. J. F.**, zastoupeného JUDr. Leonou Grumlíkovou, advokátkou v Brně, Údolní 61, a žalovaného: **Statutární město Brno**, se sídlem Dominikánské nám. 1, Brno,

t a k t o :

- I. **Příslušný** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 35 C 32/2012, v části brojící proti zřízení věcného břemene, **je soud ve správním soudnictví.**
- II. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, čj. 4 As 7/2012 - 33, **se zrušuje.**

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem doručeným dne 12. 9. 2012 se Krajský soud v Brně domáhal, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc vzniklý ve smyslu § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb. mezi ním a Nejvyšším správním soudem ve věci žaloby brojící proti zřízení věcného břemene.

Z předloženého soudního spisu Krajského soudu v Brně sp. zn. 35 C 32/2012 vplynuly následující skutečnosti:

Magistrát města Brna (dále též „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 4. 6. 2009, zřídil podle § 17 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“), trvalé věcné břemeno k pozemkům ve vlastnictví žalobce a v souladu s § 17 odst. 3 zákona o pozemních komunikacích stanovil jednorázovou náhradu podle zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (dále jen „zákon o vyvlastnění“), ve výši 42 240 Kč. Podle správního orgánu I. stupně bylo věcné břemeno nezbytné pro výkon vlastnického práva města Brna k místní komunikaci.

Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně brojil žalobce odvoláním, které Krajský úřad Jihomoravského kraje rozhodnutím ze dne 8. 2. 2010, čj. JMK 110826/2009, sp. zn. S-JMK 110826/2009/OD/Jí, zamítl a rozhodnutí potvrdil.

Žalobce rozhodnutí krajského úřadu napadl žalobou podanou dne 16. 4. 2010 u Krajského soudu v Brně jako soudu ve správním soudnictví, ve které navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a dále uložil krajskému úřadu povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení. Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 30. 9. 2011, čj. 29 A 35/2010 – 39, rozhodnutí krajského úřadu zrušil pro nezákonnost a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně zrušil rozhodnutí správního orgánu I. stupně a uložil krajskému úřadu povinnost zaplatit žalobci náklady řízení.

Krajský úřad s rozsudkem krajského soudu nesouhlasil a podal kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu. Ten rozsudkem ze dne 19. 6. 2012, čj. 4 As 7/2012 – 33, zrušil rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 9. 2011, čj. 29 A 35/2010 – 39, a žalobu proti rozhodnutí krajského úřadu ze dne 8. 2. 2010 odmítl. Současně žalobce poučil o tom, že může do jednoho měsíce od právní moci rozsudku podat žalobu u místně příslušného krajského soudu podle části páté občanského soudního řádu. Nejvyšší správní soud s odkazem na judikaturu zvláštního senátu týkající se vyvlastnění a zřízení věcného břemene podle zákona č. 184/2006 Sb., o vyvlastnění, vyslovil, že řízení před krajským soudem bylo zmatečné, protože chyběly podmínky řízení; o věci měl jednat soud v občanském soudním řízení, nikoli soud ve správním soudnictví.

Žalobce v souladu s poučením Nejvyššího správního soudu podal dne 9. 8. 2012 žalobu u Krajského soudu v Brně jako soudu v občanském soudním řízení. Krajský soud se s názorem Nejvyššího správního soudu o tom, že by ve věci měl rozhodovat soud v občanském soudním řízení, neztotožnil, a proto podal podle § 104 odst. 2 o. s. ř. u zvláštního senátu návrh na řešení kompetenčního sporu podle zákona č. 131/2002 Sb. z důvodu věcné nepříslušnosti.

Podle krajského soudu Nejvyšší správní soud pominul judikaturu zvláštního senátu týkající se vyvlastnění podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích. Krajský soud odkázal na usnesení zvláštního senátu ze dne 12. 1. 2011, čj. Konf 42/2010 - 7, a na usnesení ze dne 8. 3. 2012, čj. Konf 67/2011 - 8, která se - stejně jako v nyní rozhodované věci - týkala vyvlastnění podle § 17 zákona o pozemních komunikacích, a ze kterých vyplývá, že by měl ve věci rozhodovat soud ve správním soudnictví. Krajský soud proto navrhl, aby zvláštní senát zrušil rozsudek Nejvyššího správního soudu a vyslovil, že příslušný vydat rozhodnutí v části brojící proti zřízení věcného břemene je soud ve správním soudnictví a příslušný vydat rozhodnutí v části brojící proti výši náhrady za zřízení věcného břemene je soud v občanském soudním řízení.

Při řešení vzniklého sporu o věcnou příslušnost mezi soudem v občanském soudním řízení a soudem ve správním soudnictví se zvláštní senát řídil následující úvahou:

Zvláštní senát rozhoduje o kompetenčním sporu podle skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (srov. č. 485/2005 Sb. NSS).

Zvláštní senát se otázkou věcného břemene zřízeného podle § 17 zákona o pozemních komunikacích již zabýval ve svých předchozích rozhodnutích (např. v usnesení ze dne 12. 1. 2011, čj. Konf 42/2010 - 7, v usnesení ze dne 8. 3. 2012, čj. Konf 67/2011 - 8) a rozlišil věcnou příslušnost soudů k rozhodování o žalobě týkající se zřízení věcného břemene podle § 17

odst. 1 a podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích a náhrad za zřízení věcného břemene.

V nyní rozhodované věci se jedná o zřízení věcného břemene podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích.

Zvláštní senát posuzoval příslušnost soudů rozhodujících o žalobách proti zřízení břemene podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích v usnesení ze dne 12. 1. 2011, čj. Konf 42/2010 - 7, a vyslovil: „K přezkumu rozhodnutí správního orgánu – speciálního stavebního úřadu – o zřízení věcného břemene podle § 17 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, je příslušný soud ve správním soudnictví. Ustanovení § 28 zákona č. 184/2006 Sb., o vyvlastnění, které založilo pravomoc krajských soudů k přezkumu zákonnosti rozhodnutí o vyvlastnění podle části páté občanského soudního řádu, se zde nepoužije“.

Zvláštní senát v odůvodnění výše specifikované věci uvedl: „Vymezení předmětu institutu vyvlastnění zákonem č. 184/2006 Sb. se – jak je explicitně uvedeno v jeho § 1 odst. 2 – nevztahuje, a tudíž režimu zákona č. 184/2006 Sb. nepodléhá, na ty případy vyvlastnění a vyvlastňovacích řízení, které upravují zvláštní právní předpisy; zákon o vyvlastnění zde v poznámce pod čarou odkazuje např. na zákon č. 229/1999 Sb., o zajištění obrany České republiky. Takovým „zvláštním právním předpisem“ je ovšem bezpochyby také zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, který ve shora již citovaném ustanovení zakládá příslušnému speciálnímu stavebnímu úřadu v případě, „Jestliže byla zřízena stavba dálnice, silnice nebo místní komunikace na cizím pozemku a vlastníku této stavby se prokazatelně nepodařilo dosáhnout majetkoprávního vypořádání s vlastníkem pozemku....“ oprávnění „na návrh vlastníka stavby zřídit věcné břemeno, které je nezbytné pro výkon vlastnického práva ke stavbě.“ Bylo-li takto rozhodnuto speciálním stavebním úřadem mimo režim zákona č. 184/2006, o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), nelze zde pochopitelně aplikovat režim ve smyslu § 28 cit. zákona zakládající projednání vyvlastnění v řízení před soudem podle části páté občanského soudního řízení ve smyslu § 244 a násl.“

Zvláštní senát dále vyslovil, že „speciální stavební úřad, který je ve smyslu § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích oprávněn (při osvědčení skutečností předvídaných v hypotéze uvedeného paragrafu) zřídit věcné břemeno pro výkon vlastnického práva ke stavbě, v tomto řízení vystupuje jako nositel veřejné moci, neboť jednostranně vnucuje svou vůli vlastníku věcným břemenem dotčeného pozemku, tj. sám správním aktem založí právní vztah a stanoví jeho obsah, je z těchto příčin rozhodnutí uvedeného správního orgánu veřejnoprávní záležitostí. Z toho vyplývá, že přezkum těchto rozhodnutí náleží nikoliv civilním soudům, nýbrž správním soudům“.

Právní názor vyslovený v usnesení ze dne 12. 1. 2011, čj. Konf 42/2010 - 7, zvláštní senát podrobně rozvedl i v usnesení ze dne 8. 3. 2012, čj. Konf 67/2011 - 8. K otázce zřízení věcného břemene podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích a případné náhrady za jeho zřízení zvláštní senát uvedl: „Jestliže stavba byla již zřízena na cizím pozemku a vlastníku této stavby se prokazatelně nepodařilo dosáhnout majetkoprávního vypořádání s vlastníkem pozemku (§ 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích), je ke zřízení věcného břemene k pozemku a k rozhodnutí o náhradě za vyvlastnění příslušný speciální stavební úřad (§ 40 zákona o pozemních komunikacích) na návrh vlastníka stavby. Zákonnost výroku o vlastním zřízení věcného břemene (výrok expropriací) přezkoumá ke správní žalobě správní soud v řízení podle soudního řádu správního, zatímco náhrada za vyvlastnění může být předmětem řízení na návrh některé ze stran soukromoprávního vztahu před soudem v řízení občanskoprávním (část pátá občanského soudního řádu)“.

Zvláštní senát se – s ohledem na shodnost řešené otázky – s výše uvedenými závěry ztotožňuje i v této věci a neshledal důvod, aby se od dosavadních rozhodnutí zvláštního senátu týkajících se stejné otázky odchýlil. Uzavřel proto, že rozhodování o žalobě týkající se vlastního

zřízení věcného břemene podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích je příslušný soud ve správním soudnictví.

Zvláštní senát pro úplnost uvádí, že pokud by soudy v dalším řízení shledaly, že žalobce brojil také proti náhradě za zřízení věcného břemene podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích, byl by k rozhodování o této části žaloby příslušný soud v občanském soudním řízení.

Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Dalším výrokem proto zvláštní senát zrušil rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, čj. 4 As 7/2012 - 33.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále bude tedy Nejvyšší správní soud pokračovat v původním řízení o podané kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. května 2013

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu